

LES LOTERIES DE LA CORRUPCIÓ

Negocis Comarcals Ràpids, S. L.

Ara ha estat el gran escàndol, però el frau de les loteries podria ser tan sols el pròleg d'una gran operació gestionada per cacics comarcals del PSOE, i destinada a aconseguir una gran influència. El seu nom és Nècora (Negocios Comarcales Rápidos, S. L.).

Joan Pomares

La reunió era a Alacant. Octavio Cabezas, governador civil i membre del PSOE, havia dit a José Joaquín Moyá, secretari general comarcal en el Baix Segura del partit, que el tema de les loteries «estava solucionat». Eren amb ells Antonio Fernández Valenzuela, president de la Diputació alacantina, i Francisco García Ortuno, aleshores alcalde d'Oriola també a les files del PSOE. Posteriorment, i després de caure en desgràcia al seu partit, Ortuno explicava aquesta anècdota clau. Perquè, mesos després, l'escàndol s'esbombava als quatre vents.

Octavio Cabezas havia actuat com a president i màxim responsable de la comissió assessora encarregada, suposadament, d'estudiar les 998 sol·licituds presentades reclamant la concessió d'una de les 72 administracions de loteria que eixien a concurs. D'acord amb l'article 9é del Reglament sobre Loteries, el governador civil presidia una comissió integrada també pel delegat d'Hisenda com a vicepresident, un secretari i quatre vocals que, designats pel president, podien fàcilment inclinar per majoria absoluta les concessions cap a unes o altres sol·licituds.

Un temps després, van apareixent al BOE les diverses llistes d'adjudicacions, i la gran trama de la corrupció esclata: prop d'un terç de les concessions havien anat a parar a càrrecs del partit i a tota

mena de parents —germans, cosins, sogres, cunyats, ties, promeses i la resta de la família— de destacats dirigents socialistes. L'«enxufisme» era descarat. I Octavio Cabezas és acusat públicament de nepotisme i presumpta connivència.

Certs càrrecs comarcals i provincials del PSOE podien estar contents del seu èxit. Sobretot al Baix Segura, on s'ha centrat tota la corruptela. I on s'han concedit administracions de loteria, no tan sols a familiars o persones properes, sinó també a responsables públics, malgrat que l'article 155 del reglament de Loteries estableix que «aquests darrers no poden ser titulars ni gestionar aquestes administracions», i que el 176 els obliga a «re-



Loterias, la punta de l'iceberg.

sidir en la mateixa localitat on es trobe l'administració». «¿Es tracta d'una suma de casos aïllats o som davant d'una operació perfectament organitzada de corrupció?», preguntava un comunicat del Partit Comunista del País Valencià (PCPV) a l'opinió pública. I, pel que fa al governador, «¿és que potser no s'ha adonat de res, o és que està tapant algú?».

Al centre de tot l'afer es trobava, a més del governador, en José Joaquín Moyá Esquivàs, summe secretari comarcal del PSOE d'Oriola, anomenat recentment senador per les Corts valencianes, que ha portat endavant junt amb altres membres del seu feu aquesta planificada política de favoritismes que tan sols podia ser una seqüència més dins d'una gran pel·lícula.



JORDI VICENT

El clan de les loteries

El frau ha estat enorme, i la decepció d'aquells que arribaren a depositar fins a mig milió de pessetes com a depòsit per a poder concursar —a més d'altíssims lloguers de desenes de milers de pessetes i altres despeses de condicionament de locals per a la ins-

de José Joaquín Moyà, també alcalde d'aquest poble; a Coix, a Jesús García Macià, membre de l'executiva comarcal del PSOE —el seu germà, minusvàlid, també concursava—; a Dolors, a Josefina Garcia, regidora de l'Ajuntament de Callosa del Segura; a Guardamar, a la neboda del regidor Paco Zaragoza, mà dreta de Fernández Valenzuela i president de la comissió de Cultura de la Diputació Provincial. A Oriola, l'administració tocà a la cosina del president de premsa i imatge del PSOE i gerent del polígon industrial Puentealto, José M.

Ballesteros; a Rafal, a la filla del president local del PSOE i diputat provincial Bienvenido Zaplana; a Redovà, a José Antonio Penalves Bas, regidor de l'Ajuntament d'Oriola i ex-membre de l'executiva comarcal; a Elx, a José Juan Vicente Pérez, cunyat de José Manuel Redondo, anterior cap de loteries de la província —càrrec que hagué de deixar en obtenir la seua dona una administració—, i també a dos membres d'una gestoria lligada jurídicament al PSOE local. A Elda, l'administració fou concedida a una germana d'un dirigent local; al Campello, a la futura cunyada de l'alcalde; a la Vila Joiosa, a un membre de l'executiva local; a Benidorm, al cunyat del president del PSOE i a la dona de l'arquitecte municipal —novament quedaren fora persones veritablement necessitades—. I així, una llarguíssima llista que, a Múrcia, toca la dona del diputat Juan Manuel Canizares, la germana d'un alcalde, la germana d'un ex-senador, a diversos regidors, etc.

I a Mallorca, d'altra banda, tornaren a aparèixer també influències i favoritismes. Així, s'adjudicaren administracions a quasi tots els nobles de l'illa, però, a Calvià, Vilafranca i l'illa de Formentera foren atorgades a persones vinculades a la Federació Socialista Balear-PSOE; com Catalina Estrany Morlà, germana del responsable del PSOE a Vilafranca, Catalina Ferrer Ferrer, mare de l'alcalde socialista de Formentera... I, possiblement el cas més sonat, al primer tinent d'alcalde de l'ajuntament de Calvià, José Ruiz Gallego, que és també delegat de Serveis Urbans i

membre de la comissió de govern, hisenda i urbanisme. El qual, com és obvi, no podia sol·licitar una administració.

Però el més curiós del cas és que, a Mallorca, molts dels aspirants han sol·licitat d'Hisenda la devolució de l'expedient presentat, que incloïa una fiança de mig milió de pessetes. Quan Hisenda els retornà els papers els féu signar una renúncia a la possibilitat de recórrer contra els resultats del concurs, fet pel qual ara, quan s'aprecia aquesta gegantina corrupció, no podran protestar davant el ministeri.

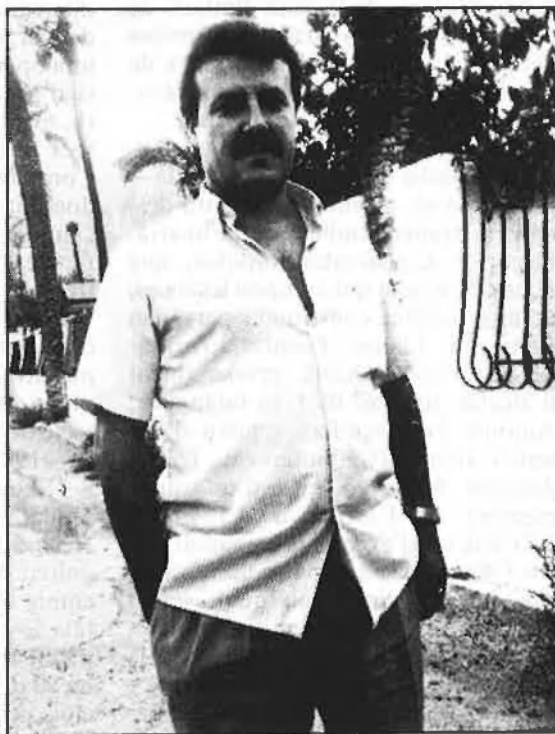


JORDI VICENT

pecció— ha esdevingut una profunda ràbia que ara comença a ser canalitzada mitjançant una pluja de recursos i impugnacions per part dels qui se senten completament estafats.

La resposta del PSPV-PSOE ha estat posar tot el partit en peu d'alerta —«és millor que arribem al fons de la qüestió, o involucraran el partit en tot això, quan com a institució no hi ha tingut res a veure»— i, sota la tutela directa de l'executiva federal —amb Carmen Garcia Bloise i José Maria Benegas pel mig— ordenar a través del secretari valencià d'organització, Alberto Pérez Ferré, que «tots els càrrecs públics del partit beneficiaris de les concessions, independentment de si la concessió s'ajusta o no al dret», renunciïn «en el termini de 48 hores» a la seua plaça. Perquè la xarxa d'irregularitats descoberta ha estat massa ampla i clara, i no convé deixar que el partit creme del tot per l'actuació d'uns quants.

Però vegem els casos més flagrants, l'arbre genealògic de les concessions: a Albaterra, li fou atorgada l'administració a la germana de l'alcalde de la localitat; a Benejúzar, a un cosí del regidor d'esports; a Bigastro, a la tia



JORDI VICENT

Pedro Barrios: «Els portarem als tribunals».

Nòcora delxa de ser secreta

A Francisco García Ortuno, —ex-alcalde, ex-UCD, ex-independent, ex-PAD i ara ex-PSOE— li fallaren quatre dels seus regidors, en el moment en què ell es passà del Partit d'Acció Democràtica de Fernández Ordóñez al PSOE. Es veu que tots quatre pensaven anar-se'n també amb ell, però, com que al final no ho feren, acabaren condemnant el PSOE a minoria municipal, al temps que donaven l'alcaldia a Alianza Popular. Tanmateix, el Partit Socialista acatà l'exigència que Ortuno havia fet abans als populars —i que aquests refusaren— i així pagà —segons Pedro Barrios Canales, secretari general dels populars d'Oriola—, termini a termini, els 80 milions de pessetes que devia en el saldo de la Caja de Ahorros del Mediter-

ráneo, ja que aquesta era la condició per a fer-se'n militant. L'entrada d'Ortuno al PSOE suposà també una nova escala de sous per als seus regidors. Tot això, confirmat pel mateix Pedro Barrios Canales.

Uns anys després, el titular de l'ajuntament confirmà allò que en les rebotigues polítiques i en els rumors ja es coneixia com «Operació Nècora». I un expedient disciplinari incoat per la comissió de conflictes del seu partit, unit a les martingales del seu grup municipal, el porten, finalment, a parlar. Així, el 28 d'abril d'enguany, després de la seua dimissió de l'alcaldia, informa en la seua pròpia defensa el partit i l'opinió pública de tot el que hi ha darrere del grup Nècora, filtrant un amplí dossier.

A Nècora —una societat, que segons els seus socis està registrada— pertanyen els promotors de l'ara descoberta trama familiar de la loteria. Negocios Comarcales Rápidos, que aquest és el nom que compon les sigles, és una societat constituïda per Juan Bernardo Llanes Fuentes, regidor d'Urbanisme d'Oriola, primer tinent d'alcalde del PSOE i ex-falangista; Antonio Penalver Bas, regidor d'Hisenda al mateix ajuntament, i José Joaquín Moyá, a més d'un quart membre de l'executiva del PSOE d'Oriola i de l'executiva comarcal, Jesús García Macià. Quatre homes, per ara, les intencions dels quals serien l'obertura de negocis mitjançant les seues influències, que destinarien la seua activitat principal a la recerca i captura de concessions de caràcter paraestatal —administracions de lote-

ria, estancs, cafeteries, gasolineres, etc...— amb un gran tràfic de favors i un creixent domini sobre la seua comarca. De moment.

De tots ells, seria José Joaquín Moyá el qui hauria finançat el plan Nècora, mitjançant un crèdit bancari —pel que sembla, d'origen agrícola— avalat amb una pòlissa de vuit milions de pessetes. El tret d'eixida de les seues activitats arrancaria amb l'adquisició de Mercasegura, on Moyá, economista titulat per la Universitat de Múrcia, hauria estat l'ànima de la transformació en la Cooperativa Agrària del Mediterrani —que encara seria controlada per aquest grup del PSOE—, en una operació en la qual uns socis haurien posat el capital i els altres la terra, mentre que ells arreglaven els préstecs oficials i les subvencions de la Conselleria. Només que ara, José Joaquín Moyá, arran dels darrers escàndols, va haver de deixar el seu càrrec de cap de compres de la Cooperativa.

Però la gran actuació —amb molt d'aparat— de la fracció Nècora va tenir lloc durant la construcció de la plaça de la Salut. Aprovat el seu projecte de remodelació el 7 de novembre de 1985, Juan Bernardo Llanes —Nècora i regidor d'urbanisme— ajudat per Antonio Penalver —també Nècora i regidor d'hisenda— aconseguiren dur a terme tota la seua obra, enmig d'un gran nombre d'irregularitats i, com veurem més avall, per a profit d'alguns. La plaça de la Salut havia d'haver estat finançada, en principi, pels promotors de l'únic immoble veïnal que recentment s'hi havia

alçat, però Llanes va decidir el cinquanta per cent de les despeses a l'ajuntament i això malgrat que, en el pressupost per a l'exercici econòmic de 1986 —pressupost prorrogat—, no hi havia cap partida per a restauració de places.

I tanmateix, Llanes aconseguí tres milions i mig de pessetes, tot i que nombrosos contractistes, subministradors i creditors de l'ajuntament, continuaven sense cobrar els seus deutes. Però, no només les irregularitats es referien a la construcció per via urgent en base a l'inexistent pressupost, sinó també a l'infladíssim pagament de sis palmeres que anaven oficialment destinades a l'arbrat de l'escorxador —i pagades com a tals—, però que, d'amagat, serien disposades a la plaça de la Salut.

En el fons de tot, hi havia l'obertura d'Harpo, una cafeteria en el número 9 de l'immoble, que hauria d'haver estat el pagador de la plaça, propietat, entre altres, de Jesús García Macià —que mai no va presentar el projecte i que va limitar-se a pagar-ne la taxa—, ja citat membre de Nècora, que ara es beneficiaria enormement de la nova plaça —ubicada sobre un solar abandonat—, en posseir-ne l'únic servei de bar i veí del nou ambulatori de la Seguretat Social, visita obligada per a la clientela. Tot un maniobrat projecte municipal dirigit pel tinent d'alcalde Llanes per aconseguir els futurs beneficis d'Harpo-Nècora.

Del PCE a AP: La loteria, un episodi

«Als de Nècora se'ls presta suport

Restaurant

Casa

LA ABUELA



(Tancat diumenges)

Reina, 17 - Telèfon 227 05 25

XÀTIVA (València)



Dalt, l'ajuntament de Llanes, Penalver i Moyà. Baix, Harpo, una plaça per a Nècora.

des de València, passant per la Diputació d'Alacant i a través de Moyà», asseguren els del Partit Comunista oriolà. «Moyà és el peó en el Baix Segura d'Antonio Fernández Valenzuela, junt amb Paco Zaragoza. Tenen vertaderes famílies en cada poble i pedania i és aquí que mouen les seues influències. Perquè el PSOE hi compta amb nombrosos membres, molts d'ells vinguts del falangisme, que han copat a dit i per mandat els quarantados barris i partides d'Oriola».

«Els —continuen dient— com que eren membres de l'administració, coneixien com va tot. Se n'assabenten i actuen. Ara es comenta que la concessió d'estancs també podria originar un altre escàndol, però, de moment, no s'atreviran». L'ex-alcalde Ortuno, per als nostres informadors, «no hi ha dubte que va destapar l'embolic de Nècora, ja que no va aparèixer a les llistes del PSOE i, aleshores, va decidir soltar-ho tot. Ortuno és un home de Luís Berenguer, el diputat i dirigent de l'ex-PAD alacantí, el qual, d'altra banda, té Jaime López Climent, director de l'oficina d'ocupació d'Alacant, com a candidat per a reemplaçar Moyà».

«Creiem —diuen— que no estan connectats amb d'altres províncies però, si ho estiguessen, seria molt perillós. En definitiva, volen copar llocs de poder econòmic, actuen d'una manera secreta i tornen a eixir quan l'escàndol s'ha dissipat».



Per la seua banda, Manolo Giménez, membre de l'executiu del PCPV, i destacat dirigent de CCOO, sindicat que ha reclamat la destitució del governador civil, destaca que «tothom sap que és una operació muntada, de caràcter semisecret, que té com a objectius acaparar totes les concessions públiques possibles».

«El tema —diu— té molts interrogants, que encara ningú no contesta, però la intenció de Nècora seria expandir-se a espais d'una influència

més gran. Però —assenyala— aquests podrien ser només homes de palla, una mena d'assalariats, i els cervells serien uns altres. Són sistemes de lucre personal, ja que el partit té les seues pròpies vies. Però, el que és greu és que es vol oferir com un problema intern del PSOE, quan es tracta d'un problema de l'administració de l'estat, en la qual creiem que hi ha nombrosos delictes penals. Només veiem la punta de l'iceberg».

Dijous passat, el governador civil va ser a Madrid, i sembla que l'executiva PSOE li va ratificar la seua confiança. Però Pedro Barrios, hotel·ler i membre de la gestora provincial d'AP, opina que Cabezas «va anar a Madrid també per aturar l'adjudicació pel BOE d'una de les gasolineres. És molt possible, perquè a Juan Bernardo Llanes podrien adjudicar-li'n una. Almenys —confirma— ha presentat la instància. I, és clar, va dir a García Pertusa, secretari d'imatge del PSOE alacantí i home de confiança de Fernández Ordóñez que, per favor, ho paràs. El mateix que ha passat amb la loteria —adverteix— pot passar amb les sol·licituds de quioscos de premsa al carrer o amb les cafeteries d'hospitals i motels, que estan en els plans de Nècora».

«De Nècora —diu el responsable d'AP— sembla que la qüestió més forta són unes obres que es fan al Cap Roig per l'empresa CYT, malgrat que el PGOU està paralitzat i no deixa construir. ¿Fer saltar la llebre? I tant. Cada conflicte que sorgesca, el portarem al jutjat. Ara, de moment, s'ha sol·licitat una auditoria de comptes al Tribunal Central. Anem a per totes, pete qui pete, i tenim preparat un dossier per a les municipals. Això farà molt de soroll». Per la seua banda, el governador civil no va voler fer cap declaració: «Hi ha una nota informativa, i amb això n'hi ha prou. Es van rebre les peticions, es van fer les estimacions i es van enviar les propostes a Madrid», ha dit el seu gabinet de premsa. Però, en més d'un poble no s'ha vist cap membre de la comissió que visitàs els locals que concursaven.

José Cholbi, diputat i dirigent provincial d'AP, ja ha denunciat els casos del Verger i Ondara. I ara pensa «esgotar» totes les vies que calga en el terreny parlamentari, i així, la primera pregunta que entre en el Congrés serà precisament respecte a aquest tema. I no demanem la dimissió del governador —explica— perquè, senzillament, creiem que la cosa és molt més seriosa». Mentrestant, Nècora encara actua. □